

KAUPUNGINOSA- KEHITTÄMISEN OHJELMA 2026–2029

TAMPERE

SISÄLLYS

Yhdessä kohti elinvoimaista Tamperetta	2
1. Kohti elinvoimaista ja sosiaalisesti kestävä Tamperetta.....	3
Tavoitteet vuosille 2026–2029	4
Kehittämisen tasot, periaatteet ja tavoitteet.....	4
Alueellinen eriytyminen – kasvava kaupunkien haaste	6
2. Miten muutos saadaan aikaan?	8
Muutoksen on tapahduttava monella tasolla	8
Kaupunginosakehittämisen toimintamalli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi.....	9
2A. Kaupunkitasoiset periaatteet	10
Periaatteet ohjaavat kehittämistyötä eriytymiskehityksen näkökulmasta	10
Kaupunkitasoiset kehittämisen periaatteet	11
2B. Kohdennettu alueellinen kehittäminen.....	13
Kaupunginosakehittämisen toimintamallissa määritellään kohde- ja seuranta-alueet	13
Kohde- ja seuranta-alueet kartalla.....	14
Alueiden valinnan perusteet.....	15
Mitä muutoksia kohdealueilla tavoitellaan?	16
2C. Yhteistyö ja toimintatavat	17
Yhteistyön ja organisoitumisen mallit kehittämisen tukena	18
3. Seuranta ja vaikuttavuus	19
Näin seuraamme tavoitteiden toteutumista	19
Kohdealueiden tavoitteiden seuranta: mittarit ja vastuutahot	21
Yhteiset toimintatavat ja rakenteet kaupunginosakehittämisen perustana	25
4. Näin Kaupunginosakehittämisen ohjelma syntyi.....	26
Työn eteneminen vaiheittain	27

YHDESSÄ KOHTI ELINVOIMAISTA TAMPERETTA

Tampere on kasvava ja monella mittarilla kehittyvä kaupunki. Menestys ei kuitenkaan synny pelkästä kasvusta, vaan siitä, että hyvän elämän edellytykset jakautuvat tasaisesti eri alueille. Samalla haluamme vaalia kaupunginosien monimuotoisuutta. Viihtyisät ja omaleimaiset kaupunginosat ovat Tampereen vahvuus, ja niiden tasapainoinen kehitys on koko kaupungin elinvoiman perusta.

Kaupunginosien kehitys vaatii aktiivisia toimia – se ei synny itsestään. Asuinalueiden eriytymistä voidaan ehkäistä, kun ilmiöt tunnistetaan ajoissa ja kehittämistä ohjaavat yhteinen ymmärrys ja pitkäjänteiset valinnat. Tämä edellyttää sitä, että kaupunginosa kehitetään turvaten niiden sosiaalinen, kulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys.

Kaupunginosien kehittäminen on keskeinen osa sosiaalisesti kestävä ja hyvinvoivan kaupungin rakentamista. Kaupunginosakehittämisen ohjelma

kutsuu tarkastelemaan kaupunkia alueelliseen eriytymiseen vaikuttavien tekijöiden kautta. Kaupunkistrategia ja pormestariohjelma luovat perustan ohjelmalle. Alueellisen näkökulman vahvistaminen syventää strategisia linjauksia ja tuo näkyväksi ne tekijät, jotka vaikuttavat kaupunkilaisten arkeen eri puolilla Tamperetta.

Vaikuttava kehittäminen edellyttää yhteistä suuntaa ja yhteisiä tekoja. Kun periaatteet ovat selkeät ja tavoitteet yhteiset, voidaan työtä tehdä johdonmukaisesti ja vaikuttavasti – yhdessä kaupungin toimialojen, hyvinvointialueen, yhteisöjen ja asukkaiden kanssa. Kaupunginosakehittämisen ohjelma vastaa tähän tarpeeseen vahvistaen Tampereen kykyä huolehtia kaupunginosistaan ja varmistaa, että myönteinen kehitys ulottuu koko kaupunkiin. Haluamme olla edelläkävijä alueellisen eriytymisen ehkäisemisessä ja ylpeä kaupunginosistamme!

PEKKA SALMI

johtaja, elinvoiman palvelualue
Tampereen kaupunki

1. KOHTI ELINVOIMAISTA JA SOSIAALISESTI KESTÄVÄÄ TAMPERETTA

Tampere on kaupunki, jossa jokaisella asuinalueella on mahdollisuus hyvään arkeen.

Palvelut ovat lähellä, liikkuminen sujuvaa ja kohtaamisille on tilaa. Asuinalueet tarjoavat monipuolisia asumisvaihtoehtoja sekä viihtyisän ja turvallisen ympäristön. Jokainen voi olla ylpeä omasta kaupunginosastaan ja sen omaleimaisuudesta. Tämä on visio, jota kohti yhdessä kuljemme.

Kaupunkia kehitetään lähellä ihmistä – kaupunginosissa. Huolehtimalla alueiden yhdenvertaisuudesta ja kaupunkilaisten hyvinvoinnista, ehkäistään alueellista eriytymistä. Tavoitteena on sosiaalisesti kestävä Tampere, jossa kaikki kaupunginosat ovat elinvoimaisia.

Projekteista pitkäjänteisyyteen: uusi kaupunginosakehittämisen toimintamalli

Vuonna 2024 perustettu poikkihallinnollinen kaupunginosakehittämisen työryhmä loi pohjan uudelle toimintamallille, joka kokoaa eri toimialojen osaamisen yhteen. Mallin avulla siirrytään yksittäisistä alueprojekteista pitkäjänteiseen, useiden erityishuomiota tarvitsevien alueiden samanaikaiseen kehittämiseen.

Työryhmä tunnisti yhdeksän alueelliseen eriytymiseen vaikuttavaa teemaa. Teemojen pohjalta muodostettiin kaupunkitasoiset periaatteet. Jatkossa kaupunkitasoiset periaatteet ohjaavat kaikkien asuinalueiden kehittämistä alueellisen eriytymisen näkökulmasta. Lisäksi kohdentamalla kehittämistyötä valituille alueille (4 kohdealuetta, 6 seuranta-aluetta), varmistetaan, ettei mikään alue jää kehityksestä jälkeen.

Ohjelman päämääränä on:

- Tunnistaa eriytymiskehityksen syyt ja alueiden erityispiirteet entistä systemaattisemmin
- Kohdentaa kehittämistyö sinne, missä tarve on suurin ja edistää todellista yhdenvertaisuutta
- Uudistaa kaupungin toimintatapoja tukemaan vaikuttavaa yhteistyötä kaupunginosien kehittämisessä

Näin rakennamme Tamperetta, jossa jokaisella alueella on mahdollisuus menestyä ja voida hyvin – kaupunkia, joka on elinvoimainen ja sosiaalisesti kestävä.

Tavoitteet vuosille 2026–2029

Kaupunginosakehittämisen ohjelma 2026–2029 on strateginen erillisohjelma, joka ohjaa kaupungin työtä alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Ohjelma toimii yhteisenä suunnannäyttäjänä sosiaalisesti kestävästä kaupunkikehityksen edistämisessä.

Erillisohjelma sisältää kaupunkitasoiset periaatteet, jotka luovat yhteisen suunnan ja varmistavat, että kaupungin toimenpiteet ehkäisevät alueellista eriytymistä. Ohjelma asettaa konkreettiset tavoitteet valituille erityishuomiota tarvitseville kohdealueille (Hervanta, Multisilta ja Peltolampi, Tesoma, Kaukajärvi ja Annala*).

Kaupunkitasoisten periaatteiden pohjalta on laadittu yhdeksän tavoitetta, ja ne ohjaavat toimenpiteiden kohdentamista sekä sisältöjä

lautakuntien ja konsernihallinnon strategian toteutussuunnitelmiin ja vuosisuunnitelmiin. Lisäksi tehdään vuosittain laajempi toimintasuunnitelma kohdealueille, sekä tarvittaessa kohdennetaan toimenpiteitä valituille seuranta-alueille (Härmälä, Kalkku, Lentävänniemi, Lielähti, Linnainmaa, Nekala*). Kaikkien tamperelaisten hyvinvointi on tärkeää, ja alueiden kehitystä seurataan aktiivisesti. Kaupunginosakehittämisen toimintamalli mahdollistaa toimenpiteiden joustavan kohdentamisen myös nykyisten kohde- ja seuranta-alueiden lisäksi tarpeen mukaan.

Erillisohjelman keskeinen pyrkimys on myös vahvistaa kaupungin toimialojen, Pirkanmaan hyvinvointialueen, asukkaiden ja muiden kumppaneiden yhteistyötä. Tämä tarkoittaa yhteisten toimintatapojen, tiedonvaihdon ja yhteistyörakenteiden kehittämistä, jotta strategia toteutuu käytännössä ja resurssit hyödynnetään tehokkaasti.

*Kts. s.15 Alueiden valinnan perusteet.

Kehittämisen tasot, periaatteet ja tavoitteet

1. Kaupunkitasoiset periaatteet – Yhteinen suunta

Kaupunkitasoiset periaatteet ohjaavat kaupungin kehittämistyötä eriytymisen ehkäisemiseksi ja sosiaalisen kestävyuden varmistamiseksi kaikilla asuinalueilla.

2. Kohdennettu alueellinen kehittäminen – Tavoitteet ja toimenpiteet

Kaupunginosakehittämisen kohdealueita priorisoidaan kehittämisessä. Kohdealueille on asetettu tavoitteet kaupunkitasoisten periaatteiden pohjalta. Kohdealueita kehitetään strategian toteutussuunnitelmien ja vuosisuunnitelmien sekä laajemman toimintasuunnitelman mukaisilla toimenpiteillä. Lisäksi toimenpiteitä toteutetaan tarvekohtaisesti seuranta-alueille.

3. Yhteistyön ja toimintatapojen kehittäminen – Toimijat ja prosessit

Erillisohjelma vahvistaa yhteistyötä ja toimintatapoja alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Kuva: Laura Happonen

Kaupunginosakehittämisen ohjelma tarkentaa strategiaa

Erillisohjelma tukee Tampereen kaupunkistrategiaa ja erityisesti sen kestävyyspainotusta. Se syventää strategian linjauksia alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi aluenäkökulmasta.

Strategian Kestävyyttä-painopisteessä korostetaan olemassa olevien kaupunginosien kehittämistä uusien rinnalla sekä palveluiden, viihtyisyyden ja arjen sujuvuuden parantamista. Asuntokannan monipuolisuutta kehitetään. Kaupunkilaisia rohkaistaan oman asuinalueensa kehittämiseen ja luodaan mahdollisuuksia yhteisöllisyydelle sekä omaehtoiselle toiminnalle. Strategia linjaa: *”Ehkäisemme alueiden eriytymistä keskittyen kaupunginosakehittämisen kohdealueisiin”*.

Ohjelma tukee **pormestariohjelman** tavoitteita asuinalueiden sosiaalisen eriytymisen ja segregaatoin

ehkäisemisessä, erityisesti asunto- ja hallintamuotojen moninaisuuden, asuinalueiden laadun ja palveluiden kehittämisen kautta. Pormestariohjelmassa kohdennetaan täydennysrakentamisen edistämistä *kaupunginosakehittämisen kohdealueille*.

Lisäksi ohjelma kytkeytyy muihin strategisiin erillisohjelmiin, kuten erityisesti Maankäyttöpolitiikkaan, Asunto- ja maapolitiikan linjauksiin 2026–2029, Hyvinvointisuunnitelmaan 2026–2029 sekä Tampereen kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen polkuihin 2025–2035. Näiden kautta tarkennetaan kaupunkikehittämisen, asumisen, hyvinvoinnin ja koulutuksen tavoitteita. Näin varmistamme, että kaupunginosakehittäminen on kiinteä osa Tampereen strategista johtamista ja sosiaalisesti kestävästä kaupunkikehityksestä. Pormestariohjelman ja strategian mukainen Kaikkien Tampere -kehitysohjelma puolestaan käynnistyy vuoden 2026 alusta ja toteuttaa osaltaan Kaupunginosakehittämisen ohjelman tavoitteita.

Alueellinen eriytyminen – kasvava kaupunkien haaste

Alueellinen eriytyminen on lisääntynyt Suomessa 1990-luvulta alkaen. Se tarkoittaa, että eri väestöryhmät hakeutuvat omille asuinalueilleen esimerkiksi tulojen tai kielitaustan perusteella. Tämä heijastuu kaupungin tasapainoiseen kehitykseen, jos esimerkiksi pienituloisuus ja työttömyys korostuvat tietyillä alueilla. Ilmiöön voidaan kuitenkin vaikuttaa suunnitelmallisella ja tavoitteellisella toiminnalla.

Vaikuttamalla alueelliseen eriytymiskehitykseen vahvistetaan alueellista yhdenvertaisuutta ja sosiaalista tasapainoa. Näin kaupunginosat eivät eriydy liiaksi toisistaan, mikä luo perustan

turvalliselle, elinvoimaiselle ja sosiaalisesti kestäväälle kaupunkikehitykselle. On tärkeää, että jokainen kaupunginosa houkuttelee monenlaisia asukkaita, ja että kaikilla on mahdollisuus valita asuinalueensa. Sosiaalisesti tasapainoiset kaupunginosat tekevät arjesta sujuvaa ja varmistavat, että hyvinvointi kuuluu kaikille.

Suomessa kehitys on samankaltaista kuin monissa Euroopan kaupungeissa: hyvä- ja huono-osaisten alueellinen eriytyminen on lisääntynyt, mutta tilanne on edelleen eurooppalaisittain verraten hyvä. Nyt on oikea hetki toimia, jotta Tampere säilyy tasapainoisena ja elinvoimaisena kaupunkina.

Lähde: Erilaisten alueiden Tampere -raportti 2023

Kuva: Laura Hoppo

Asuinalueiden eriytyminen Tampereella

Tampere on kasvanut voimakkaasti ja sen ennustetaan kasvavan edelleen. Vaikka kaupungin sosioekonominen hyvinvointi on kokonaisuutena parantunut, kehitys ei ole ollut tasapuolista: osa alueista on jäänyt jälkeen ja erot alueiden välillä ovat kasvaneet. Hyvin toimeentulevat ja korkeasti koulutetut asuvat useammin pientalo- ja omistusasuntovaltaisilla alueilla, joilla koettu hyvinvointi on keskimäärin korkeampi. Pienituloisia ja työttömiä on puolestaan enemmän kerrostalo- ja vuokra-asuntovaltaisilla alueilla, joilla koettu hyvinvointi on matalampi. (Tilastokeskus, Tamperealaisten hyvinvointikysely 2023).

Alueelliseen eriytymiseen vaikuttavat monet tekijät, kuten palveluiden saavutettavuus, asumisen hinta ja monipuolisuus, ympäristön laatu, alueen maine ja koettu turvallisuus. (Erialaisten alueiden Tampere -raportti 2023).

Tamperelaiset ovat pääosin tyytyväisiä asuinalueisiinsa – mutta kokemuksissa on aluekohtaisia eroja

Vaikka suurin osa tamperelaisista viihtyy omalla asuinalueellaan, kyselyt näyttävät eroja kokemuksissa ja osoittavat, missä kehittämistä tarvitaan eniten.

Tamperelaisten hyvinvointikyselyjen (2023, 2025) mukaan yleisesti tamperelaiset kokevat asuvansa viihtyisissä ja turvallisissa ympäristöissä, ja oman alueen maine nähdään useimmiten myönteisenä. Palveluihin ollaan kokonaisuutena entistä tyytyväisempiä, mutta kulkuyhteyksiin liittyvä tyytyväisyys on hieman laskenut. Suurin haaste liittyy asukkaiden vaikutusmahdollisuuksiin – vain 21 % koki vuoden 2025 kyselyssä voivansa vaikuttaa oman alueensa kehittämiseen. Eri kaupunginosien välillä on kuitenkin merkittäviä eroja sekä kokemuksissa asuinalueista että omasta hyvinvoinnista.

Kokemukset kaupunginosakehittämisen kohdealueilla

Osana kaupunginosakehittämisen toimintamallityötä toteutettiin asukaskyselyt kohdealueilla vuosina 2023–2025: Hervannassa, Tesomalla, Multisillassa ja Peltolammilla (2024) sekä Kaukajärven ja Annalan alueilla (2023, 2025) kaupunginosaohjelman puitteissa. Kyselyissä kartoitettiin asukkaiden näkemyksiä alueiden vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Tulokset tarjoavat arvokkaan pohjan toimintasuunnitelmille ja auttavat kohdentamaan toimenpiteitä asukkaiden arjen tarpeisiin.

Asukkaiden kokemus alueista	Tesoma	Multisilta	Peltolammi	Hervanta	Kaukajärvi ja Annala
Alueen asumisvaihtoehtojen monipuolisuus	7,1	6,1	6,7	7,3	6,9 (2023)
Alueen julkisten palveluiden tarjonta	8,0	4,4	5,1	7,2	-
Alueen kaupallisten palveluiden tarjonta	7,3	4,3	5,6*	7,6	-
Alueen koulut	6,9	5,5	6,6	7,0	-
Alueen päiväkodit	7,0	7,4*	6,8	6,8	-
Kulkuyhteydet alueen sisällä	7,7	6,7	6,8	7,8	-
Kulkuyhteydet muille alueille	7,9	6,3	7,0	8,1	-
Alueen viihtyisyys	7,6	6,6	7,5	7,2	7,1
Alueen turvallisuus	6,8	6,2	7,3	6,7	6,5
Alueen maine	5,6*	4,6	5,6*	5,8	5,5
Alueen yhteishenki	6,7	6,3	6,6	6,5	6,3
Vaiuttamismahdollisuudet alueen kehittämisessä	5,8	5,0	5,9	5,5	5,7

Kokemuksen keskiarvo asteikolla 1-10, jossa 1= erittäin huono ja 10 = erittäin hyvä.

*) Tuloksessa hajontaa

2. MITEN MUUTOS SAADAAN AIKAAN?

Kaupunginosakehittämisen ohjelman tavoitteena on vahvistaa kaupunginosien elinvoimaisuutta sekä ehkäistä alueellista eriytymistä. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sekä kaupunkitasoista että kohdennettua kehittämistä, mutta myös kaupungin omien toimintamallien uudistamista.

Muutoksen on tapahduttava monella tasolla

Ohjelma kytkee uuden kaupunginosakehittämisen toimintamallin tiiviisti osaksi kaupungin strategista johtamista, jotta uudet toimintatavat juurtuvat pysyväksi osaksi kaupungin toimintakulttuuria, rakenteita ja arjen käytäntöjä.

Toimintamalli rakentuu neljästä

kokonaisuudesta: (1) kaupunkitasoisista periaatteista, (2) kohdennetusta alueellisesta kehittämisestä, (3) yhteistyöstä ja toimintatavoista sekä (4) seurannasta ja vaikuttavuuden arvioinnista.

Kaupunginosakehittämisen toimintamalli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi

Kaupunkitasoiset periaatteet

Ohjaavat kaikkea kaupungin kehittämistyötä alueellisen eriytymisen näkökulmasta kaikilla asuinalueilla.

Teemat

1. Asuminen
2. Liikkuminen ja saavutettavuus
3. Palvelut ja elinvoimaisuus
4. Koulut ja päiväkodit
5. Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys
6. Turvallisuus
7. Kotoutuminen
8. Osallisuus ja yhteisöllisyys
9. Alueiden identiteetti ja maine

Kohdealueiden tavoitteet ja toimenpiteet

Kaupunkitasoisista periaatteista johdetut tavoitteet ohjaavat kohdealueiden priorisointia ja kehittämistä alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi. Tavoitteisiin perustuvat toimenpiteet sisällytetään strategian toteutussuunnitelmiin ja vuosisuunnitelmiin, ja lisäksi kohdealueille laaditaan toimintasuunnitelma.

Kohdealueet

- Tesoma
- Multisilta ja Peltolampi
- Hervanta
- Kaukajärvi ja Annala

Seuranta-alueiden toimenpiteet

Seuranta-alueille kohdennetaan toimenpiteitä tarvekohtaisesti eriytymiskehityksen näkökulmasta.

Seuranta-alueet

- Härmälä
- Kalkku
- Lentävänniemi
- Lielähti
- Linnainmaa
- Nekala

Yhteistyö ja toimintatavat

Yhteistyötä ja uusia toimintatapoja tukevia työkaluja on luotu erityisesti yhteisen tilannekuvan luomiseen, yhteistyön vahvistamiseen ja toimenpiteiden vaikuttavuuden kasvattamiseen alueellisen eriytymisen näkökulmasta.

Kehittämisen teemat

- Yhteinen ymmärrys
- Yhteistyön vahvistaminen
- Toimenpiteiden vaikuttavuus

Seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

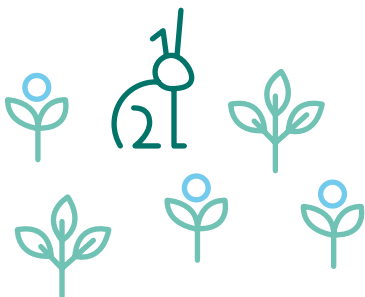
Alueellisen eriytymisen seurantaa tehdään kaupunkitasolla strategiatasolla ja valtuustokausittain. Kohdealueiden kehitystä ja toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan erillisohjelman tavoitteiden, mittareiden ja alueiden tilannekuvien avulla. Strategian toteutussuunnitelmien ja vuosisuunnitelmien kautta raportoidaan toimenpiteiden eteneminen vuosittain ja valtuustokauden aikana.

2A. KAUPUNKITASOISET PERIAATTEET

Periaatteet ohjaavat kehittämistyötä eriytymiskehityksen näkökulmasta

Kaupunkitasoiset periaatteet ohjaavat kaupungin kehittämistä niin, että alueellinen eriytyminen vähenee ja sosiaalinen kestävyys toteutuu kaikilla asuinalueilla. Periaatteet perustuvat teemoihin, jotka vaikuttavat eriytymiseen, ja ne huomioidaan kaikessa aluekehittämisessä. Työtä tehdään poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä. Kun periaatteet juurtuvat osaksi rakenteita ja toimintakulttuuria, ne tukevat kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista käytännössä.

Kaupunkitasoiset periaatteet

Ohjaavat kaikkea kaupungin kehittämistyötä alueellisen eriytymisen näkökulmasta kaikilla asuinalueilla.

1. Asuminen
2. Liikkuminen ja saavutettavuus
3. Palvelut ja elinvoimaisuus
4. Koulut ja päiväkodit
5. Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys
6. Turvallisuus
7. Kotoutuminen
8. Osallisuus ja yhteisöllisyys
9. Alueiden identiteetti ja maine

Kaupunkitasoiset kehittämisen periaatteet

1. ASUMINEN

Varmistamme, että asumismuodot, talotyypit ja asuntokanta ovat monipuolisia ja tasapainoisia eri kaupunginosissa.

Nykyinen asuntokanta vaikuttaa siihen, miten muuttovirrat suuntautuvat, sillä asukkaiden tulotaso ohjaa valintoja. Kun tarjolla on monipuolisia asumisvaihtoehtoja ja kohtuuhintaisia ratkaisuja, vahvistetaan alueiden monimuotoisuutta. Monipuolinen asuntokanta ja asumisen erilaiset hallintamuodot tukevat sosiaalista sekoittumista ja tarjoavat vaihtoehtoja erilaisiin elämäntilanteisiin. Alueiden asuntokantaa tulee peruskorjata ja täydentää tarpeen mukaan, jotta alueet säilyvät houkuttelevina ja elinvoimaisina.

2. LIIKKUMINEN JA SAAVUTETTAVUUS

Vahvistamme alueiden elinvoimaisuutta tukemalla hyviä liikenneyhteyksiä ja kehittämällä alueiden saavutettavuutta.

Hyvät liikenneyhteydet ja alueiden saavutettavuus ovat avainasemassa elinvoimaisuuden ja houkuttelevuuden kannalta. Toimivat yhteydet helpottavat asukkaiden liikkumista sekä alueiden välillä että omalla asuinalueella. Liikkumisen tulee olla sujuvaa, esteetöntä, turvallista ja kestävä. Kulkumuotojen tasapuolinen huomioiminen näkyy liikkumisverkostojen suunnittelussa ja katutilan jaossa.

3. PALVELUT JA ELINVOIMAISUUS

Huolehdimme, että alueilla on riittävä lähipalvelujen taso ja muiden palvelujen saavutettavuus on hyvä. Mahdollistamme uusien palvelujen sijoittumista kaupunginosaan.

Palveluverkko ja lähipalveluiden hyvä saavutettavuus ovat keskeisiä alueiden eriytymisen ehkäisyssä. Laadukkaat julkiset ja kaupalliset palvelut lisäävät alueiden houkuttelevuutta. Työllistymistä, koulutusta,

hyvinvointia ja terveyttä tukevat palvelut edistävät yhdenvertaisuutta ja ehkäisevät syrjäytymistä. Asukkaiden yhteistilat ja kohtaamispaikat sekä saavutettavat harrastusmahdollisuudet, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut vahvistavat arjen hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Palveluiden riittävyys, monipuolistaminen ja uudistaminen vaikuttavat myönteisesti alueiden kehitykseen. Myös yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen on tärkeää.

4. KOULUT JA PÄIVÄKODIT

Ehkäisemme eriytymistä tarkastelemalla koulupolkualueita ja päiväkotij- ja kouluverkkoa sekä myönteisellä erityiskohtelulla. Vahvistamme osallistumisastetta varhaiskasvatukseen edistämällä lähipalveluperiaatetta.

Koulujen yhdenvertaisuutta voidaan vahvistaa esimerkiksi tarkastelemalla oppilasalueiden rajoja ja tarjoamalla opetukseen erilaisia painotuksia. Laaja päiväkotiverkko ja laadukas varhaiskasvatus luovat vahvan perustan oppimiselle, lisäävät osallistumista ja tukevat lasten tasapuolisia mahdollisuuksia jo varhaisessa vaiheessa.

5. LÄHIYMPÄRISTÖN LAATU JA VIIHTYISYYS

Kehitämme kaupunginosa ottamalla huomioon lähiympäristön laadun ja viihtyisyyden asukkaiden hyvinvoinnin ja asuinalueiden houkuttelevuuden edistäjänä.

Lähiympäristö vaikuttaa vahvasti viihtyvyyteen, asumistyytyväisyyteen ja jopa muuttopäätöksiin. Laadukas ympäristö tarkoittaa esteettistä ja miellyttävää kaupunkitilaa sekä sitä elävöittäviä toimintoja. Kaupunginosakeskusten ympäristön laadun parantaminen viestii alueen arvostuksesta. Luonnon läheisyys ja viherympäristöt tukevat asukkaiden hyvinvointia. Viihtyisyyttä voidaan lisätä kunnostamalla, ylläpitämällä ja uudistamalla ympäristöä sekä tarjoamalla asukkaille mahdollisuuksia osallistua alueensa kehittämiseen. Näin vahvistetaan elämänlaatua ja alueen vetovoimaa.

6. TURVALLISUUS

Edistämme turvallisuutta alueellisia erityispiirteitä tunnistamalla ja potentiaaliin ongelmakohtiin tarttumalla.

Turvallisuus, hyvinvointi ja yhteisöllisyys vahvistavat toisiaan ja luovat viihtyisän kaupungin. Niitä edistetään ennaltaehkäisemällä ongelmia, kehittämällä lähiympäristöä ja tekemällä arjen turvallisuustyötä yhdessä eri toimijoiden kanssa. Sosiaalinen, fyysinen ja psykkinen turvallisuus lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja tekevät alueista houkuttelevia. Kun tunnistamme alueiden erityispiirteet ja kehitämme niitä ennakoivasti, pienetkin haasteet voidaan muuttaa mahdollisuuksiksi parantaa viihtyvyyttä ja vahvistaa alueen mainetta.

7. KOTOUTUMINEN

Edistämme kotoutumista tukemalla kansainvälisten tamperelaisten työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan laajemmin.

Työllistyminen, työelämävalmiuksien kehittäminen, kielitaidon paraneminen ja mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan vahvistavat kotoutumista. Kun nämä toteutuvat hyvin, ne lisäävät myös tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja luovat myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

8. OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Mahdollistamme asukkaiden omaehtoista toimintaa, yhdenvertaisia vaikuttamismahdollisuuksia ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukemalla edistetään asukkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja toimijuutta. Osallisuus ja yhteisöllisyys lisäävät demokratiaa ja vaikuttamisen mahdollisuuksia, kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä yhteiskunnallista vuoropuhelua.

9. ALUEIDEN IDENTITEETTI JA MAINE

Vahvistamme kaupunginosien identiteettiä ja mainetta monitoimialaisella yhteistyöllä paikallisista vahvuuksista käsin.

Vahva alueidentiteetti, omaleimaisuus ja hyvä maine lisäävät kaupunginosan vetovoimaa ja vaikuttavat myönteisesti asukkaiden valintoihin ja muuttovirtoihin. Alueidentiteettiä ja mainetta kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa hyödyntäen paikallisia vahvuuksia ja ominaispiirteitä.

Kuva: Laura Happonen

2B.

KOHDENNETTU ALUEELLINEN KEHITTÄMINEN

Kaupunginosakehittämisen toimintamallissa määritellään kohde- ja seuranta-alueet

Kohdealueet asetetaan kehittämisessä **etusijalle**, ja niille toteutetaan suunnitelmallisia, monialaisia toimenpiteitä kaupunginosien elinvoimaisuuden vahvistamiseksi, kaupunkilaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi ja alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi.

Seuranta-alueiden kehitystä seurataan tiiviisti, ja niille kohdennetaan tarvittaessa toimenpiteitä, jotka ehkäisevät eriytymistä. Näin kaupunki pystyy ennakoimaan muutoksia, reagoimaan ajoissa ja tukemaan kaupunginosien sosiaalisesti kestävä kehitystä kokonaisvaltaisesti.

Kohdealueiden tavoitteet ja toimenpiteet

Kaupunkitasoisista periaatteista johdetut tavoitteet ohjaavat kohdealueiden priorisointia ja kehittämistä alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi. Tavoitteisiin perustuvat toimenpiteet sisällytetään strategian toteutussuunnitelmiin ja vuosisuunnitelmiin, ja lisäksi kohdealueille laaditaan toimintasuunnitelma.

Kohdealueet

- Tesoma
- Hervanta
- Multisilta ja Peltolampi
- Kaukajärvi ja Annala

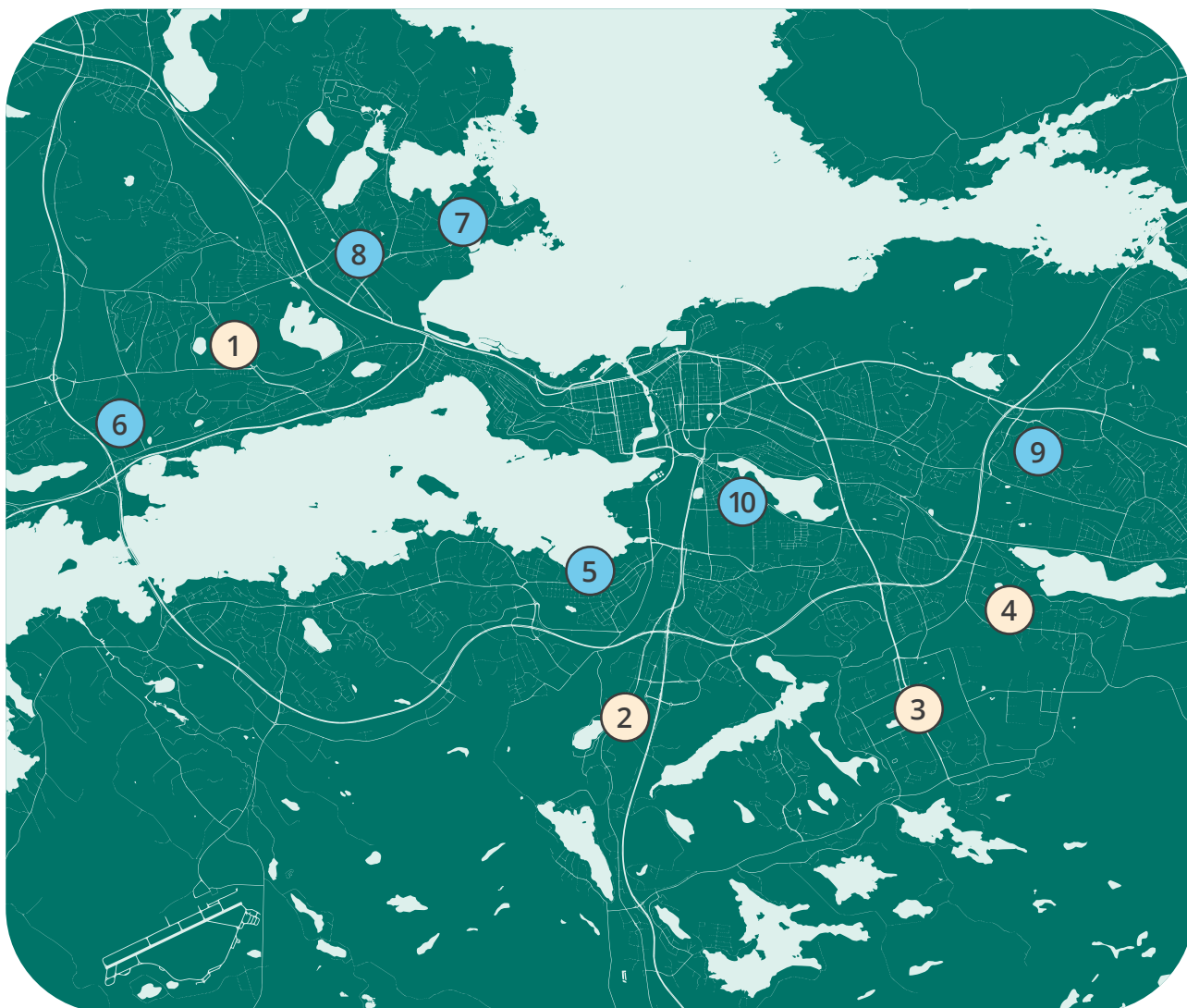

Seuranta-alueiden toimenpiteet

Seuranta-alueille kohdennetaan toimenpiteitä tarvekohtaisesti eriytymiskehityksen näkökulmasta.

Seuranta-alueet

- Härmälä
- Lielähti
- Kalkku
- Linnainmaa
- Lentävänniemi
- Nekala

Kohde- ja seuranta-alueet kartalla

Kohdealueet

1. Tesoma
2. Multisilta ja Peltolampi
3. Hervanta
4. Kaukajärvi ja Annala

Seuranta-alueet

5. Härmälä
6. Kalkku
7. Lentävänniemi
8. Lielähti
9. Linnainmaa
10. Nekala

Kuva: Laura Happonen

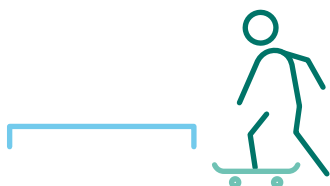
Alueiden valinnan perusteet

Kohde- ja seuranta-alueet valittiin uudessa kaupunginosakehittämisen toimintamallissa laajaan tietopohjaan perustuen hyödyntämällä tilastollista ja laadullista analyysiä. Alueet valittiin tarkastelun perusteella, jotta kehittämistyö voidaan kohdentaa sinne, missä tarve on suurin.

Tarkastelussa huomioitiin erityisesti väestönkehitys, demografia, asukkaiden sosioekonominen ja toiminnallinen rakenne sekä asukkaiden kokemus. Valintaan vaikuttivat muun muassa pienituloisten, työttömien ja peruskoulutuksen varassa olevien osuudet sekä vieraskielisten määrät. Kohde- ja seuranta-alueiden valintaa tarkastellaan uudelleen valtuustokauden lopulla, ja tarvittaessa kohdennuksia voidaan muuttaa.

Tarkastelussa tunnistettiin neljä kohdealuetta, joihin kehittämistyötä tulisi erityisesti kohdentaa. Laajan tietopohjan lisäksi kaupunginosakehittämisen kohdealueiden valintaan vaikuttivat seuraavat tekijät:

- **Asukasmäärä:** Kehittämisellä halutaan vaikuttaa kohdealueilla mahdollisimman monen asukkaan arkeen ja hyvinvointiin.
- **Monitoimijainen yhteistyö:** Alueet vaativat useita toisiaan täydentäviä toimenpiteitä, jotka toteutetaan yhdessä eri toimialojen ja toimijoiden kanssa.
- **Projektien ja pitkäjänteisen kehittämisen yhdistelmä:** Alueilla on jo toteutettu kaupunginosakehittämisen projekteja, jotka yhdessä pitkäaikaisten toimien kanssa luovat hyvät edellytykset alueiden kehittämisen jatkamiseen ja alueellisen eriytymisen ehkäisemiseen.

Mitä muutoksia kohdealueilla tavoitellaan?

Kaupunkitasoisista periaatteista johdetut tavoitteet suuntaavat kohdealueiden kehittämistä ja priorisointia. Tavoitteet ohjaavat lautakuntien ja konsernihallinnon strategian toteutussuunnitelmien valmistelua ja ne huomioidaan vuosisuunnitelmissa.

1. Asuminen

Asuntokanta on monipuolista. Alueilla on nykyistä enemmän perheille houkuttelevia asuntoja, myös omistus- ja pienimittakaavaista asumista.

2. Liikkuminen ja saavutettavuus

Alueet ovat hyvin ja kestävästi saavutettavia Tampereen keskustasta ja palvelualueen sisältä. Alueiden sisällä on helppo liikkua. Asukkaiden kokemus asuinalueensa kulkuyhteyksistä on parantunut.

3. Palvelut ja elinvoimaisuus

Alueiden lähipalveluiden tarjonta on kasvanut. Alueilla on sopivia ja tarkoituksenmukaisempia tiloja palveluille. Asukkaiden kokemus asuinalueensa palveluista on parantunut.

4. Koulut ja päiväkodit

Perusopetuksen oppimistulokset ovat parantuneet. Osallistumisaste varhaiskasvatukseen on kasvanut.

5. Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys

Lähiympäristön laatu, viihtyisyys ja saavutettavuus ovat kohentuneet.

6. Turvallisuus

Asukkaiden kokemus asuinalueensa turvallisuudesta on parantunut.

7. Kotoutuminen

Kansainvälisten tamperelaisten kokemus osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä on kohentunut. Työllistymisen edellytykset ovat parantuneet.

8. Osallisuus ja yhteisöllisyys

Asukkaiden kokemus toimijuudesta ja vaikuttamisen mahdollisuuksista alueensa kehittämiseen on parantunut. Yhteisöllisyyden kokemus on vahvistunut.

9. Alueiden identiteetti ja maine

Asukkaiden kokemus asuinalueensa maineesta on kohentunut.

2C. YHTEISTYÖ JA TOIMINTATAVAT

Kaupunginosakehittämisen ohjelma korostaa yhteisen työn merkitystä alueellisen eriytymisen ehkäisemisessä. Keskeisenä tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä kaupungin eri toimialojen, Pirkanmaan hyvinvointialueen, alueiden toimijoiden mukaan lukien yritysten ja asukkaiden kesken. Yhteistyö luo perustan vaikuttaville toimenpiteille ja varmistaa, että kehittämistyö on kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä.

Yhteistyö ja toimintatavat

Yhteistyötä ja uusia toimintatapoja tukevia työkaluja on luotu erityisesti yhteisen tilannekuvan luomiseen, yhteistyön vahvistamiseen ja toimenpiteiden vaikuttavuuden kasvattamiseen alueellisen eriytymisen näkökulmasta.

- Yhteinen ymmärrys
- Yhteistyön vahvistaminen
- Toimenpiteiden vaikuttavuus

Yhteistyön ja organisoitumisen mallit kehittämisen tukena

Yhteistyön ja organisoitumisen mallit luovat pohjan koordinoitulle ja tietoon perustuvalle yhteistyölle. Aiemmin kaupunginosien kehittämistä on toteutettu Tampereella pääosin yksittäisinä projekteina tietyillä alueilla, eikä pysyvää mallia eri toimialojen yhteistyölle ole ollut. Uuden pitkäjänteisen toimintamallin kehittämisessä on luotu käytäntöjä ja työkaluja, jotka auttavat muodostamaan yhteisen tilannekuvan, vahvistamaan yhteistyötä ja lisäämään toimenpiteiden vaikuttavuutta alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi.

1. Yhteinen ymmärrys

Yhteinen tilannekuva kaupunginosista luo pohjan vaikuttavalle ja pitkäjänteiselle aluekehittämiselle. Alueellista tietopohjaa rakennettiin uudessa toimintamallissa hyödyntäen tilastotietoja, toimijoiden näkemyksiä ja asukkaiden kokemuksia. Tavoitteena on luoda yhteistä ymmärrystä alueellisen eriytymisen tilanteesta, siihen vaikuttavista keinoista sekä asuinalueiden tarpeista ja ilmiöistä.

2. Yhteistyön vahvistaminen

Alueellisen eriytymisen ehkäisy vaatii laajaa yhteistyötä – yhtä ratkaisua tai ratkaisijaa ei ole. Kaupunginosakehittämisen toimintamallissa eri toimijoiden roolit on tunnistettu ja yhteistyötä varten on luotu rakenteita. Yhteistyötä on tiivistetty poikkihallinnollisen kaupunginosakehittämisen työryhmän ja yhteisten työpajojen avulla. Lisäksi on hyödynnetty olemassa olevia rakenteita, kuten asukkaille suunnattuja tamperelaisten iltoja ja aluetoimijaverkostoja.

3. Toimenpiteiden vaikuttavuus

Kaupunkia tulee kehittää niin, että kaikki alueet ovat yhdenvertaisessa asemassa. Tämä tarkoittaa uudessa toimintamallissa vaikuttavien toimenpiteiden kohdentamista alueille, joissa riskit ovat suurimmat – näin toteutuu todellinen yhdenvertaisuus. Kohdentaminen perustuu valittuihin kohdealueisiin ja teemoihin, jotka vaikuttavat alueelliseen eriytymiseen. Toimenpiteiden tulee aidosti edistää alueiden kehitystä ja ehkäistä eriytymistä. Suunnittelu tehdään yhdessä yli toimialarajojen alueiden tilannekuvien pohjalta, ja vaikutuksia arvioidaan sekä seurantaa kehitetään jatkuvasti.

3. SEURANTA JA VAIKUTTAVUUS

Kuva: Laura Hoppo

Näin seuraamme tavoitteiden toteutumista

Kaupunginosakehittämisen ohjelman tavoitteita seurataan alueiden tilannekuvien ja asetettujen mittareiden avulla. Jokaiselle tavoitteelle on määritelty myös vastuulautakunnat, joiden tehtävä on erityisesti kohdentaa toimenpiteitä ja seurata tavoitteiden etenemistä. Kaupunginosakehittämisen työryhmä arvioi tavoitteiden etenemistä vuosittain, ja valtuustokauden loppupuolella arvioidaan kohdealueiden kehitystä.

Toimenpiteiden seuranta tapahtuu strategian toteutussuunnitelma- ja vuosisuunnitelmatasolla sekä kohdealueiden toimintasuunnitelman kautta.

Kaupunkistrategia

Kaupunkistrategiassa korostetaan kaupunginosien kehittämistä ja alueellisen eriytymisen ehkäisemistä. Strategia sisältää linjaukset, kaupunkitasoiset tavoitteet sekä niihin liittyvät mittarit.

Strateginen erillisohjelma

Erillisohjelma tarkentaa strategiaa määrittelemällä kaupunkitasoiset periaatteet sekä kohdealueille suunnatut tavoitteet ja mittarit, sekä toimintatapoihin liittyvät tavoitteet. Tavoitteiden toteutumisesta laaditaan raportti valtuustokauden lopussa. Lautakunnat vastaavat erillisohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Strategian toteutussuunnitelmat ja vuosisuunnitelmat

Toteutussuunnitelma määrittää kehittämisen kärjet, ja vuosisuunnitelma sisältää konkreettiset toimenpiteet niiden edistämiseksi. Näihin suunnitelmiin kirjataan erityisesti kohdealueille priorisoidut toimenpiteet sekä niihin liittyvät mittarit 1–4 vuoden aikajänteellä. Toimenpiteiden toteutumista raportoidaan suunnitelmien kautta.

Toimintasuunnitelma

Kaupunginosakehittämisen toimintasuunnitelma sisältää kohdealueiden toimenpiteet tarkemmalla tasolla kuin toteutussuunnitelmat ja vuosisuunnitelmat. Toimintasuunnitelma kokoaa yhteen palveluryhmien ja Pirkanmaan hyvinvointialueen toimenpiteet kohdealueilla. Toimenpiteiden dokumentointi ja seuranta toteutetaan yhteistyöfoorumien sekä sisäisen työkalun avulla.

Kohdealueiden tavoitteiden seuranta: mittarit ja vastuutahot

Kohdealueille asetetut yhdeksän tavoitetta ohjaavat kaupunginosakehittämisen kohdealueiden kehittämistä. Jokaiselle tavoitteelle on määritelty myös mittarit ja vastuutahot, joiden tuella tavoitteiden toteutumista seurataan.

Kuva: Tommi Penttinen

Asuminen

Tavoite

Asuntokanta on monipuolista. Alueilla on nykyistä enemmän perheille houkuttelevia asuntoja, myös omistus- ja pienimittakaavaista asumista.

Mittarit

- Valmistuvien asuntojen osuudet huoneisto- ja talotyypeittäin kohdealueilla
- Asuntokannan monipuolisuusindeksi
- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: kokemus asumisvaihtoehdoista

Vastuutahot

Asunto- ja kiinteistölautakunta, Yhdyskuntalautakunta

Liikkuminen ja saavutettavuus

Tavoite

Alueet ovat hyvin ja kestävästi saavutettavia Tampereen keskustasta ja palvelualueen sisältä. Alueiden sisällä on helppo liikkua. Asukkaiden kokemus asuinalueensa kulkuyhteyksistä on parantunut.

Mittarit

- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: kokemus kulkuyhteyksistä alueen sisällä ja muualle
- Joukkoliikenteen alueelliset palvelutasot (mittaa tarjontaa alueellisesti)

Vastuutahot

Yhdyskuntalautakunta, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Palvelut ja elinvoimaisuus

Tavoite

Alueiden lähipalveluiden tarjonta on kasvanut. Alueilla on sopivia ja tarkoituksenmukaisempia tiloja palveluille. Asukkaiden kokemus asuinalueensa palveluista on parantunut.

Mittarit

- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: kokemus alueen julkisista ja kaupallisista palveluista
- Palveluiden aukioloajat ja niiden muutos (kirjasto, nuorisopalvelut)
- Tapahtumien kävijämäärät (kulttuuri, liikunta)
- Saavutettavuustarkastelu palveluverkkoselvitykseen liittyen

Vastuutahot

Kaikki lautakunnat

Koulut ja päiväkodit

Tavoite

Perusopetuksen oppimistulokset ovat parantuneet. Osallistumisaste varhaiskasvatukseen on kasvanut.

Mittarit

- Lukuseula kohdealueilta
- Varhaiskasvatuksen osallistumisprosentti alueittain ja sen muutos
- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: kokemus alueen kouluista ja päiväkodeista

Vastuutahot

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Lähiympäristön laatu ja viihtyisyys

Tavoite

Lähiympäristön laatu, viihtyisyys ja saavutettavuus ovat kohentuneet.

Mittarit

- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: kokemus alueen viihtyisyydestä

Vastuutahot

Yhdyskuntalautakunta, Asunto- ja kiinteistölautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Turvallisuus

Tavoite

Asukkaiden kokemus asuinalueensa turvallisuudesta on parantanut.

Mittarit

- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: kokemus alueen turvallisuudesta
- Turvallisuuskysely v. 2026
- Kouluterveyskysely kouluittain alueilta, turvallisuuteen liittyvät indikaattorit
- Rikosten ja hälytystehtäviä aiheuttavien häiriöiden määrä

Vastuutahot

Kaikki lautakunnat, Konsernihallinto

Kotoutuminen

Tavoite

Kansainvälisten tamperelaisten kokemus osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä on kohentunut. Työllistymisen edellytykset ovat parantuneet.

Mittarit

- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: vaikuttamismahdollisuudet alueensa kehittämiseen, alueen yhteishenki, vieraskieliset vastaajat
- Vieraskielisten työttömien määrä postinumeroalueittain

Vastuutahot

Elinvoima- ja osaamislautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Tavoite

Asukkaiden kokemus toimivuudesta ja vaikuttamisen mahdollisuuksista alueensa kehittämiseen on parantunut. Yhteisöllisyyden kokemus on vahvistunut.

Mittarit

- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: vaikuttamismahdollisuudet alueen kehittämiseen, alueen yhteishenki
- Hyvinvointikysely: kokee, että omalla alueella on avointa toimintaa
- Äänestysaktiivisuus äänestysalueittain

Vastuutahot

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Asunto- ja kiinteistölaikunta

Alueiden identiteetti ja maine

Tavoite

Asukkaiden kokemus asuinalueensa maineesta on kohentunut.

Mittarit

- Kaupunginosakehittämisen asukaskysely v. 2024, 2028: kokemus alueen maineesta

Vastuutahot

Kaikki lautakunnat, Konsernihallinto

Kuva: Laura Happonen

Yhteiset toimintatavat ja rakenteet kaupunginosakehittämisen perustana

Kaupunginosakehittämisen toimintamallia on kehitetty poikkihallinnollisessa yhteistyössä vuodesta 2024 alkaen. Kehittämistyössä on luotu työkaluja ja käytäntöjä, jotka tukevat yhteisen tilannekuvan muodostamista, vahvistavat yhteistyötä ja auttavat kohdentamaan toimenpiteitä vaikuttavasti. Yhteistyö ja kohdealueiden huomioiminen ovat lisääntyneet, mutta toimintamallin laajaa vakiinnuttamista kaupunkiorganisaatiossa tarvitaan edelleen. Jatkossa on tärkeää lisäksi kehittää alueellisen yhteistyön rakenteita sekä vahvistaa tiedontuotantoa ja kohdealuekohtaista ymmärrystä.

Toimintamallin kehittämisen tavoitteet

1. Toimintamalli on vakiintunut

Kaupunginosakehittämisen malli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi on otettu käyttöön ja juurtunut osaksi kaupunkiorganisaation toimintaa.

2. Yhteistyön rakenteet ovat vahvistuneet

Kohdealueilla on selkeät rakenteet, jotka tukevat alueiden kehittämistä eri toimialojen, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

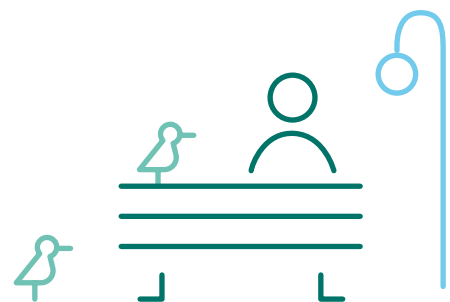
3. Tietopohja ja ymmärrys ovat syventyneet

Aluekohtainen tiedontuotanto on kehittynyt, ja erityisesti kohdealueista on entistä parempi ja syvempi kokonaiskuva.

4. NÄIN KAUPUNGINOSA- KEHITTÄMISEN OHJELMA SYNTYI

Kaupunginosakehittämisen erillisohjelma perustuu vuosina 2024–2025 tehtyyn toimintamallityöhön. Työtä koordinoi kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmä sekä pormestarin nimeämä kaupunginosakehittämisen työryhmä, jossa on edustajia kaikilta keskeisiltä toimialoilta, konsernihallinnosta ja Pirkanmaan hyvinvointialueelta. Työhön osallistettiin laajasti kaupungin palveluryhmiä, johtoryhmiä, lautakuntia, asukkaita ja alueellisia verkostoja.

Työn eteneminen vaiheittain

1. Tammi–maaliskuu 2024 – Kaupunginosittainen analyysi

Työ aloitettiin tilastollisella analyysillä, joka kattoi kaikki kaupungin tilastoalueet. Tavoitteena oli tuottaa tietoa kaupunginosien kehityksestä toimintamallin tueksi. Analyysin perusteella valittiin 10 aluetta tarkempaan tarkasteluun. Näiden osalta tutkittiin nykytila, profiili ja kehitys suhteessa muuhun kaupunkiin: väestönkehitys, demografia, sosioekonominen rakenne, asuntokanta ja laadulliset näkökulmat.

2. Maalis–kesäkuu 2024 – Teemojen tunnistaminen

Selvitettiin tekijöitä, jotka vaikuttavat alueiden kehitykseen ja vetovoimaisuuteen. Alueellista eriytymistä mitataan yleensä sosioekonomisilla ja väestöön liittyvillä mittareilla, mutta tunnistettiin lisäksi muita ilmiöön vaikuttavia teemoja. Aiemman kaupunginosakehittämisen, tutkimustiedon ja asiantuntijahaastatteluiden pohjalta määriteltiin yhdeksän teemaa, joiden avulla voidaan ehkäistä eriytymistä.

3. Huhtikuu 2024 – Kohde- ja seuranta-alueiden valinta

Kaupunginosittaisen analyysin pohjalta valittiin alueet, jotka tarvitsevat erityistä huomiota kaupunginosakehittämisessä.

4. Kesä–lokakuu 2024 – Asukkaiden ja toimijoiden osallistaminen

Kohdealueilla toteutettiin asukaskysely, jossa kartoitettiin kokemuksia ja kerättiin kehittämisideoita yhdeksän teeman pohjalta. Syksyllä järjestettiin tamperelaisten iltoja, joissa keskusteltiin erityisesti yhteisöllisyyden edistämisestä. Lisäksi aluetoimijaverkostoissa pohdittiin kehittämistarpeita ja innostettiin toimijoita mukaan.

5. Syys–joulukuu 2024 – Ensimmäinen toimintasuunnitelma

Laadittiin konkreettinen toimintasuunnitelma kohdealueille yhteistyössä kaupungin toimialojen ja hyvinvointialueen kanssa. Toimenpiteet koottiin yhdeksän teeman mukaisesti. Työryhmä hyväksyi suunnitelman tammikuussa 2025.

6. Huhti–touko 2025 – Strateginen kytkentä

Palvelualueiden johtoryhmille ja kaupunginhallitukselle esiteltiin tilannekatsaukset uudesta kaupunginosakehittämisen toimintamallista. Vahvistettiin yhteinen tahtotila liittää kaupunginosakehittämisen toimintamalli osaksi kaupungin strategista johtamisjärjestelmää. Lisäksi pohdittiin, miten alueellista eriytymistä ja toimintamallin vaikuttavuutta arvioidaan jatkossa sekä millä tasoilla seuranta toteutetaan.

7. Syyskuu 2025–tammi 2026 – Erillisohjelman valmistelu ja hyväksyntä

Tampereen strategia 2035 päivitettiin tälle valtuustokaudelle ja sen kanssa rinnakkain laadittiin strateginen erillisohjelma kaupunginosakehittämisen työryhmän ja sen tueksi perustetun pienemmän työryhmän ohjauksessa. Valmisteltiin tavoitteet valtuustokaudelle ja tavoitteiden mukaista toimintasuunnitelmaa vuodelle 2026. Erillisohjelman valmisteluun sisältyi lautakuntakeskusteluja, verkostotyötä ja työpajoja. Kaupunginhallitus hyväksyi ohjelman 26.1.2026.

Lisätietoja

Tampereen kaupunginosakehittämisen ohjelma 2026-2029,
kehittämiskoordinaattori Henna Kuitunen
etunimi.sukunimi@tampere.fi

tampere.fi/kaupunginosakehittaminen

TAMPERE.
FINLAND

